

BROUMOVSKÝ **BIM**

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK

CENA – DOBROVOLNÁ ... DĚKUJEME ZA VÁŠ PŘÍSPĚVEK

ROČNÍK 8 - **ČERVEN** 2016 – ČÍSLO **06**

Ovoce Ducha svatého

O Letnicích, které ukončily dlouhá období postní a velikonoční doby, jsme si mohli připomenout ovoce Ducha svatého: lásku, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrotu, věrnost,

tichost a zdrženlivost. Kéž je dokážeme používat i v tzv. mezidobí, které budeme prožívat až do hlubokého podzimu.

P. Martin Lanži

Veřejná sbírka

je obecně jednou z možností, jak obnovu kostelů a dalších sakrálních staveb Broumova financovat a realizovat.

Veřejná sbírka za účelem „Obnova kostelů z tzv. broumovské skupiny kostelů a jiných menších sakrálních staveb v regionu Broumova“ je povolena Krajským úřadem Královéhradeckého kraje na základě vydaného „Osvědčení o přijetí oznámení o konání veřejné sbírky“ ze dne 30.11.2012.

Osvědčení bylo doručeno dnem 5.12.2012, dnem 6.12.2012 je tedy sbírka oficiálně zahájena.

Osoba oprávněná: P. ThLic. Martin Lanži
Bankovní účet:

20036-1180703399/0800

Bankovní ústav:

Česká spořitelna a.s., pob. Broumov

Finanční prostředky budou využity výhradně na obnovu kostelů v regionu Broumova, zejména v rámci projektu Pro život kostelů Broumova.

Za každý laskavý, i třeba drobný dar, upřímně děkujeme.

Farní den 2016

**sobota 18. Června, fara
v Ruprechticích**

15:30 - mše sv. v kostele sv. Jakuba
16:30 - program na faře

Vlak z Broumova jede
v 15:01 a přijíždí do Ruprechtic
v 15:13.

Zpáteční vlak z Ruprechtic
do Broumova jede
v 17:45, resp. v 19:46.

Sladké a slané
občerstvení je vítáno.

Duch svatý vytváří nikoli virtuální, nýbrž reálné křesťany

Vatikán.

Duch svatý je hybatelem církve, ale pro mnohé dnešní křesťany je kýmsi neznámým anebo privilegovaným vězněm – konstatoval papež František v homilii při ranní mši v kapli Dómu sv. Marty. Petrův nástupce dále poznamenal, že právě Duch svatý z nás činí reálné, nikoli virtuální křesťany, a vybídl věřící, aby se Jím nechali pobádat, protože nás učí cestě svobody. Papež věnoval pozornost také sestřím vincentkám, které pracují v Dómě sv. Marty, a to u příležitosti dnešního svátku jejich zakladatelky sv. Luisy de Marillac.

„Ani jsme neslyšeli, že je nějaký Duch svatý“ – tato odpověď efeských učedníků z dialogu se svatým Pavlem je z dnešního čtení ze Skutků apoštolů (19,1-8), a papež František si ji vzal jako podnět k zamyšlení o přítomnosti Ducha svatého v životě křesťanů. „Také dnes – řekl – dochází k tomu, že učedníci, třebaže věří v Ježíše, nevědí, že existuje nějaký Duch svatý. Mnozí říkají, že se naučili z Katechismu, že Duch svatý je v Trojici. Více však nevědí a ptají se, co dělá.“

„Duch svatý je hybatelem církve, pracuje v církvi, v našich srdcích. Z každého křesťana činí člověka odlišného od jiných, ale ze všech vytváří jednotu. Vede vpřed, otevírá brány dokořán a posílá tě dosvědčovat Ježíše. Ve vstupní antifoně jsme slyšeli: »Až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc a budete mými svědky«. Duch svatý nás podněcuje, abychom chválili Boha a prosili Jej »modli se v nás«. Duch svatý je v nás a učí nás vidět Otce a říkat Mu »Otče«. Vysvobozuje nás z osíření, do něhož nás chce uvrhnout duch tohoto světa.“

„Duch svatý – pokračoval papež – je protagonistou živé církve. Je tím, kdo v církvi pracuje. Pokud toto nežijeme a nejsme na výši tohoto poslání Ducha svatého, redukuje se víru na morálku, na etiku. Netřeba ustrnout jen u plnění příkázání, jako by nebylo nic víc než: toto se smí, tamto se nesmí; odtud ano, tam už ne... To je kazuistika a chladná morálka. Křesťanský život – dodal František – však není etika, nýbrž setkání s Ježíšem Kristem. A na setkání s Ježíšem Kristem mne přivádí Duch svatý.“

„My však ve svém životě, ve svém srdci chováme Ducha svatého jako privilegovaného vězně. Nedo- volíme Mu, aby nás pobádal, nenecháme Jej, aby námi pohnul. On působí všechno, umí připomenout všechno, co řekl Ježíš, dovede o Ježíši vysvětlit všechno. Jedno však Duch svatý neumí: vytvářet salónní křesťany. To neumí. Neumí vytvářet »virtuální křesťany« bez čtností. Vytváří reálné křesťany, přijímá život reálné, tak, jak je, prorocky vykládá znamení

časů a tak nás vede vpřed. Je velkým zajatcem našeho srdce. Říkáme o Něm, že je třetí Osobou Trojice a u toho končíme...“

„Tento týden – řekl dále papež – nám prospěje, budeme-li uvažovat o tom, co v mém životě působí Duch svatý, a budeme-li si klást otázku, zda se u Něho učíme svobodě. Duch svatý, který je ve mně – pokračoval papež – mě vede ven. Mám strach? Jak jsem na tom s odvahou, kterou mi dává Duch svatý, abych vycházel ze sebe a dosvědčoval Ježíše? Jaká je moje trpělivost ve zkouškách? Trpělivost je totiž také darem Ducha svatého.“

„Během tohoto týdne připrav na slavnost Letnic přemýšlejme: »Opravdu v Něho věřím anebo je pro mne Duch svatý pouze slovem?« A snažme se s Ním mluvit a říkat Mu: »Vím, že jsi v mém srdci, že jsi v srdci církve, vedeš církev kupředu a působíš jednotu mezi námi všemi, kteří jsme různí, v různosti nás všech.« Říkejme Mu tyto věci a prosme Jej o milost učít se prakticky ve svém životě to, co On působí. Je to milost poddajnosti, máme být poddajni Duchu svatému. Přemýšlejme tento týden o Duchu a mluvm s Ním.“

www.radiovaticana.cz/09.05.2016

Nabídka jazykových kurzů a překladatelských služeb ANJ, PJ

Anglický a polský jazyk

(ANJ, PJ – rodilá mluvčí)

Kurzy vedené profesionální a vhodně vzdělanou lektorkou

s dvacetiletou praxí ve výuce jazyků (děti, mládež, dospělí)

Nabízím:

individuální, skupinovou (max. 8 lidí) nebo firemní výuku ANJ, PJ, překlady z ČJ do PJ

Kurzy pro začátečníky a pokročile:

- všeobecná polština,
- obchodní/odborná polština,
- příprava na státní maturitní zkoušku z ANJ podle požadavek CERMAT-u (certifikovaným, aktivním hodnotitelem),
- všeobecná angličtina,
- obchodní/odborná angličtina

Cena jazykových kurzů už od 50 Kč za osobu a 1 hodinu skupinové výuky!

Překlad 1 normostránky cena dle dohody (záleží na druhu textu, počtu stránek a termínu)
Místo konání, program a čas dle dohody

Kontakt:

Mgr. Iwona Matuszkiewicz

Martínkovice 64

Mobil: +420 774 277 539

antonim@onet.eu

LAUDATO SI' XII.

nová encyklika papeže Františka o ekologii

V. Planetární nerovnost

48. Lidské prostředí a životní prostředí přírody upadají společně a nebudeme moci náležitě čelit jejich zhoršování, pokud nebudeme věnovat pozornost příčinám, které souvisejí s lidským a sociálním úpadkem. Zhoršování životního prostředí i společnosti vskutku postihuje zejména ty nejslabší na této planetě: „jak obecná zkušenost řádného života, tak vědecké bádání dokazují, že nejzávažnější účinky každého narušení životního prostředí dopadají na ty nejchudší lidi.“ Například vyčerpání rezerv rybí fauny penalizuje zvláště ty, kteří žijí z rybářské profese a nemají ji čím nahradit, znečištění vody zasahuje zvláště ty nejchudší, kteří nemají možnost kupovat si balenou vodu, a zvýšení hladiny moře postihuje hlavně chudou pobřežní populaci, která se nemá kam odstěhovat. Dopad nynějších nerovností se projevuje také předčasnou úmrtností mnoha chudých lidí v konfliktech způsobených chybějícími zdroji a mnoha jinými problémy, jimž není dán dostatek prostoru ve světové agendě.

49. Chtěl bych poznamenat, že často chybí jasné vědomí problémů, kterými jsou postiženi obzvláště ti vyloučení. Oni tvoří většinu planety, jsou to miliardy lidí. Dnes jsou zmiňováni v mezinárodních politických a ekonomických debatách, ale přesto se zdá, že jejich problémy jsou považovány za jakýsi přívěsek, který se přidává téměř povinně či okrajově, pokud nejsou rovnou chápány jako pouhá kolaterální škoda. Ve chvíli konkrétní realizace zůstávají opakovaně na posledním místě. Je to způsobeno také tím, že mnozí profesionálové, komentátoři, sdělovací prostředky a mocenská ústředí sídlí daleko od nich v izolovaných městských zónách bez přímého kontaktu s jejich problémy. Ve svém životě a myšlení vycházejí z pohodlí takového rozvoje a kvality života, které jsou nedostupné většině světové populace. Tento nedostatek fyzického kontaktu a setkání je někdy podporován fragmentací našich měst, vede k umrtvování svědomí a k ignorování části reality v dílčích analýzách. Někdy se snoubí s tzv. „zeleňou“ rétorikou. Dnes však nemůžeme neuznat, že opravdu ekologický přístup se stále více stává přístupem sociálním, který musí integrovat spravedlnost v diskusích o životním prostředí, aby se naslouchalo volání země i volání chudých.

50. Namísto řešení problémů chudých lidí a přemýšlení o odlišném světě někteří navrhuji redukci porodnosti. Nechybí mezinárodní nátlak na rozvojové země podmiňující ekonomickou pomoc politikou „reprodukčního zdraví“. Avšak, „je-li pravda, že nerovná distribuce populace a dostupných zdrojů je překážkou rozvoje a udr-

žitelného užívání životního prostředí, je třeba uznat, že demografický růst je plně kompatibilní s integrálním a solidárním rozvojem.“ Obviňovat demografický růst a nikoli extrémní a selektivní konzumismus některých, je způsob, který problémy neřeší. Chce se tím legitimizovat nynější distribuční model, ve kterém si menšina přisuzuje právo spotřeby v míře, kterou by nebylo možno generalizovat, protože by planeta nemohla pojmout odpadky z této spotřeby. Kromě toho víme, že se vyplývá přibližně třetina vyprodukovaných potravin a „potraviny, které zahazujeme jako bychom kradli ze stolu těch, co jsou chudí.“ V každém případě je jisté, že je třeba věnovat pozornost nerovnováze v územním rozložení populace na rovině národní i globální, protože růst spotřeby by vedl ke složitým regionálním situacím v důsledku kombinace problémů spojených se znečišťováním prostředí, dopravou, likvidací odpadků, ztrátou zdrojů i kvality života.

51. Nerovnost nepostihuje pouze jednotlivce, ale celé země, a nutí přemýšlet o etice mezinárodních vztahů. Existuje totiž skutečný „ekologický dluh“ především mezi Severem a Jihem, související s obchodní nerovnováhou, jež má důsledky pro životní prostředí, jakož i s neúměrným využíváním přírodních zdrojů, kterého se historicky dopouštějí určité země. Export určitých surovin k uspokojení trhů na průmyslovém Severu způsobil místní škody jako je znečištění rtuťí při těžbě zlata a oxidem siřičitým při těžbě mědi. Zvláště je třeba počítat s užíváním ekologického prostoru celé planety při ukládání plynného odpadu, který se akumuloval během dvou století a vytvořil situaci, která nyní postihuje všechny země světa. Oteplování způsobené enormní spotřebou některých bohatých zemí se odráží na těch nejchudších místech světa, zvláště v Africe, kde má zvyšování teploty spojené se suchem katastrofální účinky na úrodu. K tomu přistupují škody způsobené tuhým i kapalným toxickým odpadem, který se vyváží do rozvojových zemí, a kontaminující aktivitou podniků, které dělají v

méně rozvinutých zemích to, co nemohou dělat v zemích, kde shromažďují svůj kapitál: „Zjišťujeme, že podniky, které často pracují tímto způsobem, jsou nadnárodní korporace, které dělají to, co jim není dovoleno v rozvinutých zemích či v takzvaném prvním světě. Všeobecně platí, že když pak ukončí svoji činnost a odjedou, zanechávají obrovské škody na lidském zdraví a na životním prostředí, jakými jsou nezaměstnanost, vesnice bez života, vyčerpání přirozených rezerv, vymýcené pralesy, ochuzení místní zemědělské a živočišné výroby, jámy, devastovaná údolí, znečištěné řeky a jen málo sociálních děl, která po jejich odchodu navíc nelze udržet.“

52. Zahraniční dluh chudých zemí se proměnil na nástroj kontroly, ale totéž se neděje s ekologickým dluhem. Lid rozvojových zemí, ve kterých se nacházejí nejvýznamnější rezervy biosféry, nadále různými způsoby živí rozvoj nejbohatších zemí za cenu svojí přítomnosti i budoucnosti. Země chudých lidí na Jihu je bohatá a málo znečištěná, ale možnost vlastnictví majetku a zdrojů je jim odírána strukturálně zvráceným systémem obchodních vztahů a vlastnictví. Je nezbytné, aby rozvinuté země přispěly k řešení tohoto dluhu značným omezením spotřeby neobnovitelné energie a poskytnutím zdrojů nejpotřebnějším zemím na podporu politiky a programů udržitelného rozvoje. Nejchudší regiony a země mají méně možností osvojit si nové modely redukce vlivů na životní prostředí, protože nejsou připraveny rozvinout potřebné procesy a nemohou hradit jejich náklady. Proto je třeba zachovat jasné vědomí toho, že v klimatických změnách existuje diferencovaná odpovědnost a, jak řekli biskupové USA, je vhodné zaměřit se „na potřeby chudých, slabých a zranitelných zvláště v diskusi, kde dominují zájmy těch nejmocnějších“. Je třeba posílit vědomí, že jsme jedna lidská rodina. Neexistují politické či sociální hranice a bariéry, které nám dovolují se izolovat, a proto také neexistuje prostor pro globalizaci lhostejnosti.

KOMPENDIUM KATECHISMU

DESATERO PŘÍKÁZÁNÍ

Páté přikázání: Nezabiješ

480. Co požaduje Pán od každé osoby ohledně míru?

Pán, který hlásá „blahoslavení tvůrčové pokoje“ (Mt 5,9), žádá pokoj srdce a pranýřuje nemravnost hněvu, který je touhou po pomstě za způsobené zlo, i nenávist, která vede k tomu, že se dychtí po tom, aby bližního postihlo nějaké zlo. Tato zla, jsou-li vědomá a souhlasí-li se s nimi v závažných věcech, se mohou stát těžkými hříchy proti lásce.

481. Co to je mír ve světě?

Mír ve světě, který se požaduje pro respektování a rozvoj lidského života, není prostě doba bez války nebo rovnováha protichůdných sil, nýbrž je to „klid řádu“ (sv. Augustin) „plod spravedlnosti“ (Iz 32,17) a účinek lásky. Pozemský mír je obrazem a plodem Kristova pokoje.

482. Co vyžaduje mír ve světě?

Vyžaduje spravedlivé rozdělení a ochranu dober osob, svobodnou komunikaci mezi lidskými bytostmi, respektování důstojnosti osob a národů, trvalou praxi spravedlnosti a bratrství.

483. Kdy je morálně dovoleno užít vojenskou moc?

Užití vojenské moci je morálně ospravedlnitelné, jsou-li zároveň přítomny následující podmínky: jistota trvalé a těžké způsobené škody;

neúčinnost jakékoliv jiné pokojné alternativy; oprávněné možnosti úspěchu; vyloučení horších následků, vezme-li se v úvahu současná síla ničivých prostředků.

484. Kdo má v případě hrozby války přísně vyhodnotit takové podmínky?

To je věcí moudrého posouzení vládních představitelů, kteří mají také právo uložit občanům povinnost národní obrany, při zachování osobního práva na odmítnutí z důvodů svědomí, které je třeba uskutečnit jinou formou služby lidskému společenství.

485. Co požaduje mravní zákon za války?

Mravní zákon platí stále, i za války. Vyžaduje, aby se jednalo lidsky s nebojujícími, s raněnými vojáky a vězni. Akce záměrně odporující právu národů a dispozicím, které ukládá, jsou zločiny, které nemůže omluvit slepá poslušnost. Musí se odsoudit masové ničení, vyhlazování národa nebo etnické menšiny, což jsou velmi těžké hříchy: je to mravní povinnost odporovat rozkazům toho, kdo je nařídil.

486. Co je třeba udělat, aby se předešlo válce?

Musí se udělat všechno, co je rozumně možné, aby se jakkoliv předešlo válce, když jsou známa zla a nespravedlnosti, jež vyvolává. Zvláště je třeba předejít hromadění a obchodu se zbraněmi, které není náležitě pod kontrolou veřejných mocí; hospodářským nebo společenským nespravedlnostem, etnickým a náboženským diskriminacím; závisti, nedůvěře, pýše a duchu msty. Kolik se udělá pro to, aby se vyloučily tyto a jiné nepořádky, tolik se napomáhá budování míru a předcházení válce.

Filotea:

O duchovní vyprahlosti

Dávej pozor, odkud k tobě přichází zlo; často si totiž za svou prázdnotu a vyprahlost můžeme sami.

Zapomínáme-li shromažďovat blahé pocity z Boží lásky, dokud je na to čas, odnímá nám je Bůh jako trest za naši lenost; tak jako Izraelec, který nesbíral manu časné ráno, ji po východu slunce už sbírat nemohl, protože se celá rozpustila.

Libeznost Ducha svatého je neslučitelná s rafinovanými rozkošemi světa. Někdy si hovíme na lůžku smyslových požitků a pomíjivého uspokojení. Máme tak egyptskou mouku, ale ne nebeskou manu.

K vyprahlosti a prázdnotě vedou také různé nepřímnosti a vytáčky při zpovědích a duchovních rozhovorech. Neboť jestliže lžeš Duchu svatému, není divu, že on ti odepře svou útěchu.

A konečně, Filoteo, při veškeré své vyprahlosti a prázdnotě neztrácejme nijak odvahu, nýbrž trpělivě čekat, až se útěcha vrátí. Mezitím žijme tak jako jindy, nevynecháme kvůli tomu žádné duchovní cvičení, nýbrž – možno-li – konejme ještě víc dobrých skutků. Nemůžeme-li svému milému Ženichovi nabídnout ovoce zavařené ve štávě, nabídneme mu sušené. Jen když srdce, jež mu to dává, je dokonale odhodlané, že ho chce milovat.

Sv. František Saleský (kráceno)

Slavnost 1. svatého přijímání

O letošních Letnicích přijaly poprvé eucharistického Spasitele tyto děti (zleva doprava): **Anna Nejedlá, Matouš Krupička, Martin Nejedlý, Mário Klábik, Libuše Betášová, Kamila Vaňková, Veronika Pelánová a Tereza Hamplová.**

Sv. Efrém Syrský, jáhen, 9. června

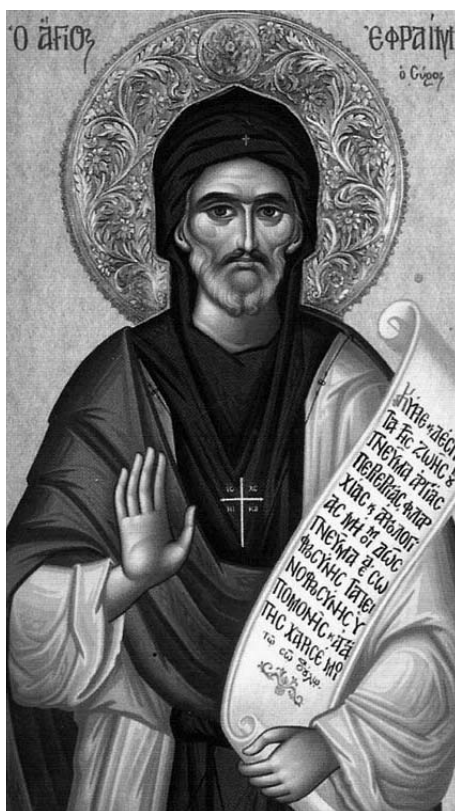
se narodil kolem roku 306 v Nisibisu, dnes Nusabin, patřícím na území Turecka mezi horním tokem Eufratu a Tigridu. Matka prý byla křesťanka, zatímco otec aktivní pohan. Zprávy z mládí Efréma se různí a jsou nespolehlivé. Od dobré výchovy matkou, přes hříšné mládí, po vyhnání otcem poté, co se stal křesťanem. Někde se uvádí jeho rozmarný život v mládí a neoprávněné uvěznění. Svůj duchovní život prý obnovil a ve víře se utvrdil po poznání Boží Prozřetelnosti, o níž pochyboval. Na jeho náboženské výchově a vzdělání má zásluhu zřejmě modlitba matky a nisibiský biskup Jakub, na nějž Efrém později s velkou úctou vzpomínal. Dle některých byl od 18 let dělníkem v Edesse, a pak se vrátil do rodného města pomáhat potřebným.

Zajímal se o řeckou filozofii a soustřeďoval se hlavně na teologii. Šlo mu o teologickou formaci, kterou chtěl předávat prostým lidem a vést je ke zbožnosti. Na své působení se prý připravoval i poustevnickým životem a rozjímáním textů Písma svatého.

Stal se jáhnem, aby mohl lépe hlásat evangelium a z pokory jím zůstal po celý život. Chtěl být jen nástrojem. V roce 325 byl se svým biskupem na nicejském sněmu. V Nisibisu se pak stal správcem školy. Jako jáhen vyučoval, kázal, hodně psal a zabýval se dobročinností. V době věroučných sporů horlivě bránil pravou víru. Protože vynikal učeností, chtěli z něj věřící s místním duchovenstvem mít biskupa. V té době prý raději dovedně začal předstírat pomatenost, jen aby se vyhnul hodnosti.

V době, kdy se Nisibis dostal pod perskou vládu, roku 363 nebo o něco později, se Efrém i s částí obyvatel uchýlil směrem na západ do Edessy (dnešní Urfy v jihovýchodním Turecku). Jednalo se o město s větší církevní obcí a Efrém tam založil teologickou školu, vyučoval, pokračoval v jáhenské službě a žil v asketické zdrženlivosti.

Velkou část noci věnoval modlitbě a den horlivěmu apoštolátu.

Mezi častější témata jeho kázání prý patřily poslední věci člověka. Vynikl též jako spisovatel. Napsal výklady Písma sv., věroučné i mravoučné spisy a skládal církevní básně a písně. Ctil a opěvoval Pannu Marii, skrze kterou doufal dosáhnout nebeského království. Nazýval ji Usmiřovatelkou mezi nebem a zemí a sám byl nazýván „harfou Ducha svatého“ nebo „harfou Boží“, pro hymny, které napsal. Jako nástroj Boží vynikl Efrém i ostatními spisy a celým svým jáhenským životem. Ukázal nám i příklad vroucí lásky a úcty k Matce Boží i k církvi a ke všem lidem.

Za velkého hladu v roce 372 organizoval Efrém jako jáhen pomoc postiženému obyvatelstvu a ošetřoval nemocné morem. Jeho život i dílo byly provanuty láskou ke Kristu a k Marii. Zemřel asi v 67 letech, podle nového Martyrologia roku 378. Rok 378 uváděný v Martyrologiu se objevuje už v Calendarium Romanum (z r. 1969). Nejde o omyl, jen o nejistotu v určení roku, vzhledem k odlišnosti v breviáři a jinde. Tam uváděný rok 373 se opírá o tzv. edeskou kroniku, která se stala směrodatnou pro většinu věřících. Pokoncilní úpravu textů breviáře připravovaly i jiné pracovní skupiny. Závěrem lze uvést, že není úplná jistota zda Efrém zemřel r.378 či 373.

Do římského misálu zařadil sv. Efréma Benedikt XV., který ho 5. 10. 1920 poctil i titulem.

www.catholica.cz/Jan Chlumský

Rok 2016 ve farních akcích

9. ledna
Tříkrálová sbírka

10. ledna
Tříkrálový průvod

15. ledna
Víkend pro mládež (Vesmír)

30. ledna
Farní ples v Martinkovicích

10. února
Popeleční středa

13. února
Postní duchovní obnova

29. února
Ekumenická bohoslužba

25. března
Velkopáteční křížová cesta v Křinicích (dopoledne)

5. května
Nanebevstoupení Páně

7. května
Pouť do Vamberžic

13. května
Ekumenická bohoslužba v kostele DSv.

14. května
Svatost smíření před 1. sv. přijímáním

15. května
1. svaté přijímání/slavnost Soslání Ducha Svatého

15. května
Kaple pod Hvězdou – májová pobožnost

21. května
Bohoslužba pro motocyklisty v Otovicích

22. května
Hvězda – májová pobožnost

26. května
Boží Tělo

29. května
Malé Svatoňovice – májová pobožnost (cykloput)

10. června
Noc kostelů

18. června
Farní den (klášter)

23. července
Jakubsko-anenský víkend

6. srpna
Křinická pouť

8. – 12. srpna
Farní tábor, fara Ruprechtice

1. října
Farní výlet

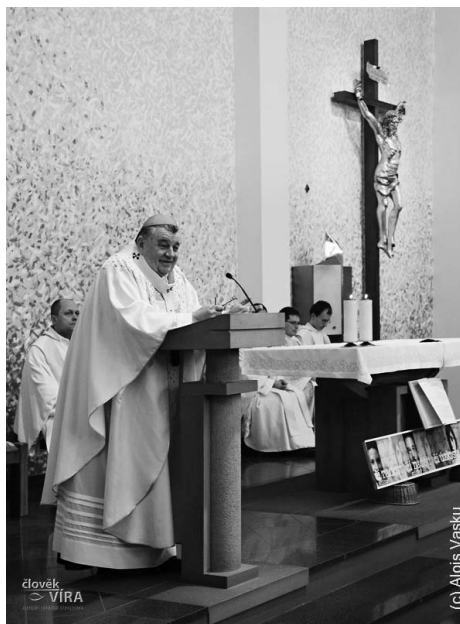
23. října
Svatohubertská bohoslužba

12. listopadu
Den veteránů (Martinkovice)

12. listopadu
Svatomartinské odpoledne (Martinkovice)

24. prosince
Zpívání koled v nemocnici

Rozhovor pro Lidové noviny

* LN Na prestižním zahraničním webu teď vyšel průzkum religiozity v Evropě. Česká republika z něj opět vychází jako nejateističtější. Jak to vnímáte coby hlava české katolické církve?

Průzkumy vždy provádějí instituce, které sledují určité cíle, velmi často se činí na základě toho, kdo si je objedná, a také mají přinést svůj výsledek. Otázka ateismu je mnohem složitější, protože víme, že mnohem nižší religiozita je v bývalých zemích východního Německa, má s tím problémy i Balt. Určitě jsme zemí, která má nejnižší profil identifikace občanů s jednotlivými institucemi. Proto také máme nejnižší členství v politických stranách, proto máme nízké počty v různých dalších spolcích a identifikace s církvemi.

* LN Jaké to má příčiny?

Mohli bychom je hledat v historii, nejenom před 17. listopadem 1989, spolkový život hrál svou roli, ale začal ji ztrácet po roce 1938. Totalitní systémy spolkové iniciativy potlačují. Z toho důvodu tu existuje tento moment.

* LN Vidíte příležitost, jak by mohla církev lidí k sobě více pozvat?

Víme, že v posledních dvaceti letech je počet návštěvníků v našich kostelech stabilní. Proměňuje se věková hranice, církev mládne a ve smyslu praktikujících neztrácí, ale naopak získává. Ovšem neplatí to plošně, jsou oblasti, kde vidíme úbytek, což je dáno i vyliďováním určitých oblastí, a na druhé straně přírůstek akumulací.

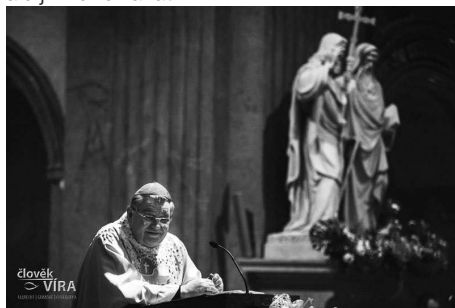
* LN Souvisí ta nedůvěra v instituce, o níž jste mluvil, s českou reakcí na uprchlickou krizi? S faktem, že v debatě převládá strach?

Otázka strachu je složitější. Do jisté míry bychom

se museli vrátit k tomu, že výklad našich dějin jde k zakladateli moderní historie Františku Palackému, jenž postavil naše dějiny na kontradikci mezi Čechy a Němci. My jsme se profilovali jako uzavřená společnost ještě před první světovou válkou. Bylo to dáno i určitou politikou. Existovalo tu dělení Rakouska-Uherska na principu duality a byla popřena práva země Koruny české. Byla tu velká iniciativa železného kancléře Bismarcka, který chtěl připojit celé Polsko a Uhersko k německy mluvícím zemím. Ale bylo to také dáno velkou imigrací z Říše, v některých oblastech se počet německy mluvících zdvojnásobil, což se pak promítlo v dalších letech 20. století, kdy se obyvatelé severozápadních Čech a severní Moravy nepovažovali za obyvatele země Koruny české. Neviděli hlavní město ve Vídni ani v Praze, ale v Berlíně. Řekl bych, že v genech a v paměti národa tyto momenty stále hrají jistou roli. Nemáme takové rozkročení jako jiné země, kde docházelo k volnému pohybu obyvatelstva nebo byly koloniálními velmocemi.

* LN Je strach z islámu opodstatněný?

Strach před imigrací není z větší části ani islamofobie ani šovinismus. Je to normální úvaha, která vychází z toho, že minulý rok divoká migrační politika přinesla jistá rizika a problémy. Na druhé straně také vidíme, že není zájem uprchlíků o země visegrádské čtyřky, a můžeme se ptát proč. Existuje historická paměť i pro uprchlíky, zde bylo to velké bojiště mezi expanzí islámu a obranou křesťanské Evropy, a to může hrát roli. Zcela jistě jsou v tom i sociální otázky, v koloniálních zemích se uprchlíci také snadněji domluví anglicky či francouzsky, roli hraje i silná přítomnost turecké menšiny v Německu. Jsou dva extrémní způsoby reagování. Ten jeden nechce vidět problémy, nevidí, že existuje i politika džihadistů a otázka sociálního zabezpečení. Když někteří naši občané demonstrují za přijetí milionu nebo i neomezeného počtu uprchlíků, museli bychom jim také položit otázku, jestli jsou ochotni se zříci čtvrtiny svých příjmů. Pak je druhý extrém těch, kteří říkají, že společně se obracíme do šovinistické a zcela nerozumné pozice. Víme, že mezi uprchlíky jsou lidé, kteří utíkají, aby si zachránili život. S řešením uprchlické krize ale již nelze váhat.

* LN Jak to myslíte?

Celý tento problém je důsledkem rozpadu bipolárního světa, pádu berlínské zdi, kdy došlo

k tomu, že obě velmoci ztratily zájem o regiony jako Maghreb nebo Přední východ, nechaly je osudu. Společnost v těchto regionech byla navyklá na určitou podporu, materiální i finanční, jejíž absence vyvolává napětí. Problémem jsou také nedořešené otázky terorismu, který se dotýkal velmi bolestně Evropy v sedmdesátých a osmdesátých letech a jehož centrem byla Libye. To jsou momenty, kdy musíme říci, že situace je natolik vážná, že se musí nejenom Evropská unie, ale i OSN zamýšlet, co by se stalo, kdyby osmdesát nebo devadesát milionů lidí z tohoto regionu odešlo sem. Byla by to humanitární i ekologicko-hospodářská katastrofa. Takový přírůstek obyvatelstva, které není schopné se v jedné generaci integrovat do Evropy, by způsobil společenský a ekonomický rozvrat. Vypukla by jedna z největších ekonomických, politických a možná i bezpečnostních krizí ve světě vůbec. Proto náš postoj jako církve, který vychází i od papeže a jeho úřadu, spočívá v tom, že není možné zastavit válečný stav v těchto zemích bez vojenské přítomnosti, bez mírových sborů, musí se obnovit infrastruktura – pomoc musíme orientovat přímo do postižených oblastí.

* LN A co se týče toho, jak se Česká biskupská konference distancovala od slov Tomáše Halíka o uprchlících v České televizi? Hovořil podobně jako vy. Proč to vlastně nastalo?

Hovořil profesor Halík o vojenské přítomnosti mírových sborů v severní Africe a na Blízkém východě a o pomoci přímo v těchto místech? Ne. Hovořil obecně o přijímání uprchlíků.

* LN Varoval před šířením strachu podobně jako vy.

Domnívám se, že veliký podíl na onom strachu mají právě i lidé, kteří říkají, přijměme je všechny. Kdo vyprovokoval – a to bude mít svoje důsledky – rozdělení německé společnosti?

* LN Myslíte Willkommenskultur kancléřky Merkelové?

Jistě. Evropská unie napomene Polsko, aniž to má v gesci, ohledně politických reforem, ale přítom to bylo prohlášení paní Merkelové, které porušilo řadu základních principů Evropské unie, otázku bezpečnosti, Schengenu. To jsou zásahy, o nichž nelze říci, že nemají důsledky. Máme tu stanovisko biskupské konference a já sám jsem dal pokyn, abychom se distancovali od slov profesora Halíka. Protože neodpovídají vůbec sta-

novisku, které bylo odhlasováno na biskupské konferenci. Jestliže budeme jenom říkat jednu část reality, ale ne tu druhou, pak strach ve společnosti poroste mnohem více. Některé ingerence do otázek, které se týkají politického života, vyžadují od církve, od kněze i profesora, aby hovořil stylem, který je vlastní jeho postavení. A vystoupení profesora Halíka bylo emotivně přeexponované. Proto jsme vydali toto stanovisko.

* LN Kardinál Vik se pak postavil na stranu profesora Halíka, když řekl, že nemusí být jen jeden hlas.

Může jich být zcela jistě mnoho, ale jestliže například v pořadu 168 hodin vůbec není řečeno, jaký je názor České biskupské konference, pak se tím hlasem za pomoci některých médií stávají lidé, kteří mají společenské postavení. Ale církev má svůj hlas a to je hlas České biskupské konference. K tomu, jak vystupuje určitý kněz, má jeho biskup právo se vyjádřit. Tedy také v tomto případě používám své autority. Nepoužívám jí často, ale musí být chvíle, kdy je třeba říci své. Ono je pak těžké, když se v kostelích modlíme za představitele státu, musíme o nich tak také mluvit. Každý máme chvíli, kdy si na ně zanádáme, kdy se nám něco nelíbí, ale také vím, že takto nemohu vystoupit na veřejnosti.

* LN Přijde nám ale, že názory biskupů je málo slyšet. Neslyšíme jejich názory na to, jak řešit společenské problémy.

To není tak jednoduché. Církev nemohou hrát roli politických stran. Klerikalismus skončil. Role kněží-prezidentů je smutná úloha dvacátého století. Naši věřící, ať katolíci, evangelíci, nebo pravoslavní, nevolí jednu politickou stranu. Tradičně to byla lidová strana, ale tato situace skončila. Problém je taky v tom, že mediální zpravodajství hledá konflikt, kontrast, protože to lidi zajímá. Jde o problém naší společnosti a i to je důvod, proč církevní postoje nejsou tak slyšet, ale určitě nechceme kázat po ulicích nebo zneužívat bohoslužby k tomu, že na nich budeme řešit, kdo vládne na magistrátu nebo se dostal do parlamentu. Z kazatelny se nemůže stát platforma politického školení.

* LN Jak v kontextu zmíněné Willkommen-skultur vnímáte, že si papež František s sebou odvezl z ostrova Lesbos několik uprchlíků?

Je to gesto. Když média zachytí papeže, jak přijímá lidi na Lampeduse, na jeho místě bych měl asi také slzy v očích a řekl bych: těm lidem musím pomoci. Ale to není celkové řešení. Papež pak také pošle svého premiéra kardinála Parolina do OSN, kde požádá o zásah všemi legitimními prostředky – to jsou ty mírové sbory. Ale tato zpráva médiím neproběhla. Koluje jen moment emotivního záběru papeže. Papež má popularitu, to je dáno mnoha faktory. Objevil se po dvou předchůdcích, kteří kvůli věku a nemoci nebyli tak vítání pro sdělovací prostředky. Papež František navíc pochází z Latinské Ameriky,

kde jsou nůžky mezi chudými a bohatými široce otevřené, což je důsledek indiánských kultur. To převzala i společnost přistěhovalců. Františkova citlivost na sociální problematiku je jiná, než je naše, evropská. On do jisté míry plní jednu roli – jestliže jsem řekl, že bipolární velmoci zapomněly na svět chudoby, papež bije na poplach. Jeho přístup k lidem není přístupem univerzitního profesora, není to ani přístup, který měl papež Wojtyła. I on dovedl oslovit davy, ale mluvil v úplně jiné situaci. A především byl Evropan, věděl, co jsou dějiny nacismu a komunismu, a jak těžká byla cesta k opravdové svobodě. Kdybychom vzali slovník nejčastějších výrazů těchto papežů, zjistíme obrovský rozdíl, ale musíme si ho také promítnout do konstelace společnosti.

* LN Kdybyste vy měl tu možnost a mohl si vybrat mezi přijetím čtrnácti uprchlíků na arcibiskupství, nebo jednáním na půdě OSN, co byste si vybral?

Předal bych uprchlíky Charitě a jel bych do OSN, kde bych bouřil, že je zapotřebí jet pomoci přímo na místo. Takové je ustrojení mé povahy.

* LN Zmínil jste, že není dobré společnost rozdělovat. Cítíte, že se to rozdělení chýlí k nějaké nebezpečné hranici? Že se schyluje ke katastrofě?

V době komunismu se o mně říkalo, že jsem růžový optimista, který stále věří, že to praskne. Ono prasklo a ani jsem nečekal, že vývoj bude tak rychlý. V tomto smyslu určitě nebudu říkat, že na Evropu čeká katastrofa. Ale myslím si, že situace je opravdu vážná. Evropa musí přehodnotit mnohé věci. Žijeme v zemi, kde se polovina lidí vůbec politického života neúčastní. Pak máme druhou polovinu rozdělenou do dvou táborů, u nichž můžeme těžko předpokládat, kdo vyhraje. Hlavním úkolem je získat zájem té pasivní poloviny, aby pochopila, že je to i její věc. Pak si musíme uvědomit, co jsou podstatné hodnoty. Ztratil se tu pojem společného dobra. Máme pocit, že to, co je dobré pro moji stranu, musí být dobré pro všechny. Je to strašlivé dědictví totality, které si neuvědomujeme.

* LN Jak do toho štěpení společnosti přispívá prezident Miloš Zeman?

Musím předeslat, že považuji za neštěstí přímou volbu prezidenta, protože rozdělila společnost do dvou táborů. Oba tábory hledají spíše to, co rozděljuje, než co spojuje. Politika zase téměř vždy hledá hlasy voličů, čili se jim přizpůsobuje. Je-li politik zkušený, ví, jakou cestou se má vydat. Role prezidenta Zemana je daná, patří k mužům listopadu 1989. Václav Havel i Václav Klaus s ním byli vždy v přátelském postoji, pro mě to není člověk, který by tuto zemi ohrožoval. Také se domnívám, že prezidentovo vidění světa v hexagramu Washington–Moskva–Dillí–Peking–Brazílie–Jižní Afrika je reálné. Problémem naší společnosti je, že mnozí lidé pořád žijí vizí, že ve Washingtonu je pan Reagan, kterého si nesmírně vážím a vděčím mu za svobodu, a na druhé straně v Moskvě

je Brežněv. Jenomže politická mapa se totálně změnila, hranice východ – západ, sever – jih už nejde podle růžice kompasu. Co se vlastně skrývá pod pojmy západ a východ, když zvláště my jsme ve středu Evropy? Vezměte si, co byl rozhodující moment prezidentské volby. Nebyla to současná situace, byla to mnichovská dohoda. Můžeme se na ni dívat jen jako na odsun, ale ten nevymyslel Edvard Beneš, ten řešil britský ministr Eden. Odsun okamžitě začal při vypuknutí druhé světové války, kterou zahájily Moskva a Berlín. Obyvatelstvo se muselo rozdělit, Němci z Pobaltí byli vyzváni, aby šli domů, Nerusové museli na Sibiř. To jsou vzpomínky, mezi nimi ta, že všechny dohody, které se uzavřely, se staly jen cárem papíru. Prezident Beneš nejel v roce 1935 do Moskvy proto, aby nás prodal, ale aby zmobilizoval Francii a Anglii. Protože anglické elity se začaly zhlížet v nacistickém Německu a francouzská levice vyhlásila pacifismus jako normu. V tomto kontextu pochopme politiku, který v této situaci hledá opory. Nikdo nedělá všechno úplně dobře, nebudu souhlasit s každým prezidentovým krokem. Někdy i my v církvi máme politické vize a preference, ale měli bychom být v těchto postojích důslední, otevření, a když se spleteme, musíme dokázat říci, tak to nebylo.

ROZHOVOR TÝDNE LN 7. května 2016.
S ARCIBISKUPEM PRAŽSKÝM HOVOŘILI
Kateřina Surmanová a Ondřej Koutník

Přihláška

pro týden

OTEVŘENÝCH KOSTELŮ

2. – 6. července,
čas 11:00 – 16:00 hod

Jméno a příjmení:

Telefon:

Preferuji kostel v

.....

Můžu ve

.....

Vyplněné vhodte do schránky na faře
do 20. června

MYŠLENKY NA MĚSÍC ČERVEN

JÓZEF AUGUSTYN BOLEST KŘIVDY A RADOST ODPUŠTĚNÍ

Vydalo Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 2013

1. Začne-li člověk ze strachu vytěšňovat pocit křivdy do podvědomí, nedokáže tím svůj problém vyřešit, ale právě naopak.
2. Jenom Bůh sám může soudit člověka, protože jen on ví, „co je v člověku.“
3. Ten, kdo žije ve smíru se sebou samým, zpravidla není schopen závažněji ublížit druhým.
4. Ježíš spasil člověka tím, že na sebe vzal každou lidskou nepravost a všechna s ní spojená ublížení:
ta, která jsme způsobili my svým bližním, i ta, která jsme utrpěli od nich.
5. Odpuštění je jednou ze zásadních zákonitostí lidské zralosti.
6. Když nás Ježíš vybízí, abychom „našim viníkům“ odpouštěli sedmasedmdesátkrát,
dává nám k tomu zároveň i svou milost, abychom dokázali uvádět jeho učení účinně do života.
7. Kde se rozmohla křivda, tam se ještě hojněji rozlévá milost odpuštění a smíření.
8. Projevem radosti z odpuštění je schopnost přijímat druhé takové, jací jsou, naslouchat jim, chápat je
a nabízet jim pomoc.
9. Ježíš nejlépe zná naši bezradnost vůči ublížení, a proto nás vybízí, abychom mu ji svěřili.
10. Láska je tím nejsilnějším argumentem při hledání odpovědi na otázku, proč trpět a odpouštět, proč podat ruku jako první a smířovat se.
11. Ježíš nám dává sílu modlit se spolu s ním za ty, kteří nám ublížili: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí,
co činí“ a darovat jim tak své odpuštění.
12. Člověk, který nezpracuje prožité utrpení, riskuje, že se nevědomky změní v toho, kdo bude druhým sám ublížovat.
13. Bůh nám dává celý život na to, abychom mohli pronikat do jeho tajemství a jeho nekonečné lásky.
14. Jestliže si neuvědomujeme Boží lásku, nepochopíme ani smysl jeho přikázání.
15. Lidská bytost zůstává tajemstvím i v prožívání křivdy, odpuštění a smíření, a k tomuto tajemství bychom měli přistupovat s maximálním respektem.
16. Ten, kdo opravdu miluje, touží po stále hlubším poutu jednoty a sdílení s milovaným.
17. Člověk nemůže konat ve svém životě velká a důležitá díla, dokud napřed sám nedocení život
a nezačne se z něj skutečně radovat.
18. Zlo, kterého se lidé často na sobě dopouštějí, člověk nedokáže snášet sám.
Kromě lidské lásky může být zásadním motivem odpuštění zkušenost lásky nebeského Otce.
19. Stvořitelovu lásku poznáváme postupně.
Cestou k ní je četba Písma svatého, osobní rozjímání, modlitba, svátostný život, duchovní vedení, rodinný život a lidské přátelství.
20. Přesouvá-li člověk utrpení na druhého, pouze tím zvětšuje ránu, kterou sám prožívá.
Jedinou moudrou cestu je vytrpět svou míru bolesti a prosit o lidskou a Boží pomoc.
21. Ze všech částí lidského těla je zapotřebí nejvíce hlídat ukazováček, protože ten rád vytýká viny.
22. Sami sebe se ptejme, komu a za co připisujeme vinu, proč to děláme a zda nesvalujeme odpovědnost za své neštěstí na bližní.
23. Někoho nepřijmout znamená do jisté míry ho emocionálně zabít, nepřiznat mu právo na život, které mu přísluší.
24. Boží otcovská láska zjevená v Ježíši nás varuje, napomíná, vybízí k duchovnímu úsilí, ale nikdy nás nezatrácuje.
25. Odpovědnost za svůj život projevujeme mimo jiné i tím, že si uvědomujeme své postoje, jednání
a reakce, a že za ně přijímáme mravní odpovědnost.
26. Boží svatost odhaluje před člověkem hřích a zároveň se projevuje jako zdroj milosrdenství, odpuštění a smíření.
27. Bůh nás jako nejlepší učitel a vychovatel vede k úsilí a práci na dosažení osobního štěstí a dobra pro ty, které svěřuje do naší péče a lásky.
28. Dokáže-li si člověk zachovat odstup od vlastních ran, vzroste tím jeho pozornost k utrpení druhých.
29. Bůh odpouští hříchy a zároveň nás tím vybízí k obětavé lásce.
30. Láska k Bohu i k lidem se osvědčuje v utrpení.
Právě v něm se nejčastěji projevuje hloubka našeho zakotvení v Kristu i hloubka našich vztahů k bližním.

**Myšlenky byly sestaveny v Pastoračním domě Velehrad v Itálii
ve spolupráci s Arcibiskupským gymnáziem v Kroměříži.**

Jak Bůh stvořil 25. hodinu

Na zem byli vysláni andělé a ti po návratu oznámili: „Nehledě na ty, kteří se nemodlí nikdy anebo jen velmi výjimečně a kterým je to jedno, také mnozí lidé dobré vůle vědí o tomto nedostatku. Je jim líto, že se nemodlí, ale říkají, že přes všechnu dobrou vůli jim na modlitbu nezbyvá už vůbec žádný čas.“

V nebi si všichni ulehčeně oddechli: místo odpadu od víry, kterého se obávali, jde jen o problém s časem! Zasedání nebeské rady: Nebeská rada diskutovala, jak by se lidem mohlo pomoci. Někteří mínili, že by se mohl pomoci určitých opatření Boží prozřetelnosti zrušit moderní hektický způsob života. Vždyť dřív to bylo lepší... Jiní navrhovali lidi potrestat: „To by mohlo zapůsobit,“ říkali a vzpomínali na potopu a další přírodní katastrofy, díky kterým se lidé opravdu více modlili. Nouze učí modlitbě,“ říkali a jeden anděl vyprávěl o nemocném AIDS, který se skutečně díky své nemoci začal daleko víc modlit. I zastáncům těchto radikálních metod bylo přirozeně líto, ale říkali, že jde přece o jejich věčný život, a tak je třeba použít i bolestivé prostředky.

Pak se přihlásil o slovo další anděl: „Všemohoucí Bůh by měl projevit pochopení pro obtížnou situaci moderních lidí. Což takhle kdyby udělal den o hodinu delší?“ Po tom, co se členové nebeské rady zotavili z počátečního šoku, začala bouřlivá diskuze. Nakonec se jasná většina přiklonila k tomu, že návrh je dobrý. A i když někteří byli stále dost výrazně proti, nebeské grémium se rozhodlo před nést tento záměr Bohu. Ten mlčky vyslechl návrh a nebylo úplně jasné, jestli se při tom lehce neusmívá... Ale pak, k překvapení všech, souhlasil. Stvořil 25. hodinu, kterou ve své všemohoucnosti ke dni jednoduše připojil. A bylo to. Mezi obyvateli nebe zavládla radost: „To je ale Bůh, má pochopení pro své stvoření...“ znělo všude radostně.

Když si lidé na zemi všimli, že den trvá o hodinu déle, byli nejdřív překvapeni, ale pak z toho měli velkou radost. Když se ale dozvěděli, jaký má ta novinka důvod, reagovali poněkud zdrženlivěji. První reakce byly přesto slibné: „Bude to sice chvíli trvat, než se to zažije,“ znělo z dobře informovaných kruhů, „ale pak by to mohlo fungovat.“ Po nějaké době opatrného mlčení také biskupové prohlásili, že se dá očekávat významný obrat a že 25. hodina vejde do života lidí jako „Boží hodina“.

A pak šel život dál a nová hodina přestala být významným mediálním tématem. V nebi se po počáteční radosti dostavilo vystřízlivění. Navzdory všem očekáváním nepřicházelo do nebe víc modliteb než dosud. A tak znovu vyslali posly na zemi. Přinesli následující zprávy: Obchodníci vzkazují, že 25. hodina – za kterou jsou samozřejmě lidé Bohu zavázáni vděčností – v důsledku nutnosti organizačních změn způsobila dodatečné náklady. I přes mimořádné nasazení pracovníků není jednoduché zaběhnout změny do praxe. Klade to vyšší časové nároky na personál včetně managementu. Obchodníci prosí o pochopení nelehké situace, ve které se tím objektivně ocitli, a sdělují, že bohužel za této situace nemohou přídatnou hodinu využít

k modlitbě. O tom nyní vůbec nemůže být řeč. „Momentálně“ a za „aktuální situace“ říkali. Tím chtěli vyjádřit, že „později“ existuje určitá naděje na nová jednání...

Další anděl se vrátil z odborové centrály. Naslouchali mu tam zdvořile, ale s těžko skrývaným údivem. Vysvětlili mu pak, že nově přidaná hodina odpovídá na již dávno vznesený požadavek odborů. V zájmu zaměstnanců a s ohledem na udržení zaměstnanosti v zábavním průmyslu je nutno ji ponechat volnou pro odpočinek a zábavu.

V intelektuálních kruzích strávili mnoho a mnoho hodin rozhovory o nové hodině. V jednom z nejsledovanějších televizních diskusních pořadů bylo především poukázáno na to, že světskému člověku nemůže v žádném případě nikdo předepisovat, jak má s touto hodinou naložit. Idea biskupů, že má vejít do povědomí lidí jako „Boží hodina“, musí být odmítnuta jako autoritativní paternalismus. Ostatně výzkumy, které by měly objasnit, jak tato hodina vznikla, nejsou ještě ukončeny... Každopádně však není možné vnucovat moderním lidem naivní náboženské výklady.

Andělé si už dávno nedělali žádné velké iluze o lidských srdcích, a tak to, co zjistili, je příliš nezaskočilo. Naději však vkládali do anděla, který měl navštívit různá církevní společenství. Všude ho přijali s vybranou zdvořilostí a rychle ho ujistili, že i v Církvi je modlitba považována za velmi důležitou. Ano, ukázali mu dokumenty různých grémií a synod, ve kterých to bylo jasně a opakovaně potvrzeno. Ovšem, a to mu bylo zdůrazněno, Ježíšovo učení se každopádně nesmí vykládat fundamentalisticky. Když se zdálo, že tomu slovu anděl nerozumí, vyjmenovali mu řadu slavných teologů a řekli, že zásah nebe může být chápán jen ve smyslu osvobozujícího poselství – jako nabídka a pomoc pro rozhodnutí svědomí. Ostatně je třeba ještě o hodnotě modlitby vést dialog i s jinými světovými náboženstvími – dříve než bude možné považovat 25. hodinu za „Boží hodinu“. Mnozí faráři také vyjádřili vděčnost za přidanou hodinu, protože ji nutně potřebují pro pastorační činnost, a jeden teolog řekl, že pracuje na knize o modlitbě a hodina navíc se mu velmi hodí, aby jeho práce pokračovala rychleji kupředu. A tak měli vlastně všichni nějaký důvod, proč nová hodina nemůže být věnována modlitbě.

Andělé se vrátili do nebe a smutně vyprávěli, co slyšeli a viděli. Jedinou radostí bylo, když někteří hovořili o lidech, kteří přijali darovanou hodinu z Božích rukou tak jako všichni ostatní čas: pro své úkoly, pro službu lidem kolem sebe, pro účast na mši svaté, pro modlitbu. Nyní pro to vše našli ještě víc času než dřív. Ukázalo se přitom, že ti, kteří 25. hodinu věnovali službě lidem a Bohu, byli ti stejní, kteří si již předtím dokázali čas na modlitbu udělat... Opět se shromáždila Nebeská rada. Jeden anděl si vzal slovo: „Modlitba není otázkou času, ale lásky. Čas je důležitý, ale sám o sobě počet těch, kteří se modlí, nezvyší. Ti, kteří se nechtějí modlit, nebudou mít čas na modlitbu ani při delším dni. Čas mají jen ti, kteří milují.“ Po těchto slovech zavládlo na nebi dlouhé mlčení. Zdálo se, že na Boží tváři se opět objevil lehký úsměv – také trochu bolestný. A Bůh vymazal 25. hodinu.

Mons. Andreas Laun,
salcburský pomocný biskup

Naši pastýři 1938 – 1945, zahynuvší a věznění

(325 osob včetně patnácti bezejmenných cisterciáků)

BIM přináší další jména kněží:

Jakub Rabušic. Jezuita. Zatčen a od června do října 1943 internován v Zásmukách. Po válce vězněn i komunisty.

Štěpán Jakub Rajda. Premonstrát, novoříšský děkan a farář ve výslužbě. Příčinou jeho zatčení byla konfiskace kláštera, která následovala po udání od premonstrátského novice Františka Kříže. V Dachau nejstarším českým katolickým duchovním, který se dožil svobody. Na konci války byl tehdy dvaasedmdesátiletý Štěpán Rajda z Dachau osvobozen.

Dr. Augustin Reimann, karlovarský redemptorista, provinciál. Byl zatčen v roce 1942 a prodělal vazbu na gestapu. Následujícího roku vězněn znovu.

Josef Retzer. Kněz německé národnosti. Administrátor v Hoře svatého Václava, Diecéze česko-budějovická. Příčina zatčení zněla: Konal pohřební obřady podle přání příbuzných zesnulého (ten byl členem SA). Zatčen, poněvadž konal obřady až do konce, ačkoliv ho SA od hrobu posílali pryč. Od 25. března 1944 v Dachau. Na svobodu propuštěn z Dachau 9. dubna 1945.

Alois Rossmannith. Vězněn od května do června 1940.

Jan Ryšavý. Zatčen a internován nacisty.

Řičánek. Bohoslovec, syn lékaře z vojenské nemocnice v Olomouci. Byl totálně nasazen v Porýní, které bylo spojenci bombardováno a firma se proto přestěhovala do Vratislavi. Řičánek zahynul při bombardování Vratislavi.

Josef Sánka. Farář v Radnici u Plzně. Příčina zatčení zněla: Politicky činný jako 1. úřadující náměstek starosty. V kázání nabádal lidi, aby byli trpěliví, že přijdou lepší časy – tedy porážka Říše. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Jan Sczuka. Kněz německé národnosti, kaplan v Ostravě-Svinově. Musel narukovat do německé armády a 22. dubna 1945 padl na bojišti.

Josef Seget. Vězněn od 1. září 1939 a později propuštěn. Opět vězněn od 31. května 1942 do 21. července 1942.

Franz Scheider. Kněz německé národnosti.

Farář v Hoře svatého Šebestiána u Chomutova, Diecéze litoměřická. Zatčen 23. května 1941 pro podryvání státní autority a vnášení nepokoje mezi lid, a to používáním nacistům nepřátelských výroků ve škole a na kazatelně. Na svobodu propuštěn z Dachau 28. března 1945.

Vilém Schlössinger. Dominikánský kněz. Byl zatčen gestapem a vězněn v Litoměřicích. Ve vězení onemocněl, byl propuštěn a 27. září 1941 zemřel v litoměřickém klášteře. Je pohřben v Litoměřicích.

Vilém Schmied. Vězněn od 14. března 1941 do 22. června 1941.

Johann Scherling. Kněz německé národnosti. Administrátorem v Pruněřově, který je dnes součástí Kadaně, Diecéze litoměřická. Do Dachau přišel 17. října 1941. Na svobodu propuštěn z Dachau 17. dubna 1942.

Ferdinand Schönwälder. Kněz polské národnosti, narozen v Moravské Ostravě, vikář v Grodzisku Mazowieckem, Diecéze Varšava. Zatčen 10. července 1940 ve Varšavě. Od 12. prosince 1940 vězněn v Dachau, kde se dožil konce války.

Karl Schrammel. Kněz Rakušan, (za války byli Rakušané vedeni jako národnost německá). Ředitel malého semináře v Bruntále, dnes Diecéze ostravsko-opavská. Zatčen 7. července 1941, poněvadž měl sabotovat snahu uzavřít sňatek katolické dívky s evangelíkem. Dále šířil pro nacisty nežádoucí literaturu a působil nepokoje v širší veřejnosti. Byla to jen záminka, gestapo se snažilo zmocnit budovy semináře pro své hnutí. Ale poněvadž je Schrammel předešel a budovu pronajal německé branné moci, našlo si gestapo záminku k jeho zatčení a odstranění. Od 16. listopadu 1941 byl Schrammel v Dachau. Nacisté náhodně zachytili jeho dopis či dopisy adresované přáteli do Berlína o skutečné situaci v Dachau. Z Dachau byl proto přeložen 4. prosince 1944 do Buchenwaldu, kde byl poté oběšen. Z Dachau byl převezzen, aby jeho poprava nezbudila mezi vězni rozruch. Jeho zprávy pomohly po válce žalobcům při procesech s nacisty. (Karl Schrammel pocházel z vážené hudebnické rodiny. Jeho pradědeček Kaspar, jeho dědeček Johann a prastrýc Josef byli uznávanými vídeňskými kapelníky. V Rakousku vyšla známka s portrétem jeho prastrýce Josefa. V češtině díky této trojici existuje pojem „šraml“ označující dnes malý smyčcový orchestr paradoxně nižší úrovně.).

Dr. Augustin František Schubert. Převor augustiniánů v Praze svatého Tomáše. Od 10. prosince 1939 ústředním vzdělavatelem Orla. Prvně byl zatčen 26. srpna 1939 kvůli pohanění německé armády, ale byl propuštěn. Po čase opět zatčen a vězněn na Pankráci. Zemřel v Da-

chau na otevřenou tuberkulózu a srdeční slabost dne 28. července 1942. V současnosti probíhá proces jeho beatifikace.

Ladislav Sirový. Kněz Rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou a kooperátor u svatého Františka v Praze. Příčinou zatčení byl dopis, jenž poslal svému velmistru, který byl v augustiniánském klášteře v Brně. V dopise psal, že příbramský okres má být vystěhován stejně jako sedlčanský. Dle nacistů tak šířil nepravdivé zprávy. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Karel Slabeňák, administrátor v Blovicích, Diecéze česko-budějovická (od roku 1993 Diecéze plzeňská). Zatčen 30. ledna 1943 přímo na plzeňském gestapu, kde byl zadržen do 30. března 1943. Od 9. července 1943 v Dachau. Příčina: Založení skautingu a neodvedení majetku a jmění. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Alois Slowik. Kněz původně německé národnosti, přihlášen ke slezské národnosti, kaplan v Bohumíně. Musel narukovat do německé armády a padl na bojišti.

Johann Smolik. Kněz německé národnosti. Farář v Nových Lubčicích, dnes Diecéze ostravsko-opavská. Do Dachau přišel 7. července 1941 a zemřel tam vysílením 26. srpna.

Pavel Jan Souček. Premonstrát, opat kláštera v Nové Říši. Zemřel 28. ledna 1943 v Osvětimi - Březince na tyfus.

Václav Soukup. Administrátor v Bratronicích, Arcidiecéze pražská. Byl obviněn, že je v katolické protiríšské organizaci. Kryl také patera Josefa Šebel. Pak u Soukupa našli dopisy, ve kterých mu psali spolubratři kněží, že se sejdou. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Antonín Spurný. Představený františkánského kláštera v Jindřichově Hradci. Byl zatčen při nacistické akci Albrecht První. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Dr. Anton Stahl. Jezuitský kněz německé národnosti. Vedoucí úřadu duchovní správy v Ostrově, dnes Diecéze plzeňská. Dozvěděl se, že má být zatčen a odjel. Zatčen pak 6. května 1944 ve Vídni a dodán do Karlových Varů, kde byl od 11. května 1944. Od 29. července 1944 byl v Dachau.

Mons. Dr. Otto Lev Stanovský. Vychovatel synů Františka Ferdinanda d'Este, rektor pražského kněžského semináře a autor řady skladeb duchovní hudby. V roce 1942 zatčen a vězněn nacisty. V lednu 1943 převezzen do Plötzensee, kde čekal na popravu. Trest mu byl, díky různým

intervencím, změněn na osmiletý žalář. Později byl převezen do Straubingu, kde byl nějaký čas držen v kobce na seně a přikován řetězem. Válku přežil, ale zemřel již 5. prosince 1945, pravděpodobně v důsledku věznění. Je pohřben v kanovníckém hrobě na břevnovském hřbitově.

Alois Starker. Kněz německé národnosti. Farář v Bílé Vodě, dnes Diecéze ostravsko-opavská. Zatčen proto, že působil mezi mládeží a měl na ni nepříznivý vliv v jejím poměru ke státu, a tímto svým počínáním podněcoval rozruch mezi obyvatelstvem. Od 24. dubna 1943 v Dachau. Na svobodu propuštěn z Dachau 28. března 1945.

Mons. Bohumil Stašek. V době zatčení sídelním kanovníkem vysehradské kapituly. Byl zatčen při nacistické akci Albrecht První. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Jiří Stavěl. Jezuitský novic. Jeden z odvedených mladých jezuitů na nucené práce do Říše v listopadu 1942. Jiří Stavěl zemřel 5. října 1943 v rakouském pracovním táboře Hollenstein.

Dr. Jan Strakoš, profesor náboženství na Matičním gymnáziu v Místku, Diecéze ostravsko-opavská. Zatčen 7. října 1941. Zemřel v roce 1966.

Alois Stratil. Kaplanem u Panny Marie Pomocné na Nové ulici v Olomouci. Byl zatčen při nacistické akci Albrecht První. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Andreas Stein. Kněz německé národnosti. Farář v dnes zčásti zaniklém Bražci, Diecéze plzeňská. Příčina zatčení zněla: Pokřtění dvou starších dětí, jejichž matka byla Židovka, ale otec Němec-árijec a současně i pokřtění této matky. Povolení měl od generálního vikáře, a když se předem dotazoval na úřadě landrata, tento mu řekl, že je to čistě církevní věc, a že jim do toho nic není. Gestapo však řeklo, že to činit neměl a když se bránil, že to není zakázáno, bylo mu řečeno, že jsou i nepsané zákony. Zatčen 17. dubna 1944. Od 29. července 1944 v Dachau. Na svobodu propuštěn z Dachau 10. dubna 1945.

Sigmund Sudík. Premonstrátský kanovník a strahovský kapitulár, farář v Úhonicích, Arcidiecéze pražská. Zatčen proto, že byl Němceku nepřátelsky činný a hrozilo nebezpečí, že by v této činnosti pokračoval – chtěl ho dostat před soud pro činnost, kterou vyvíjel před zářím 1938 v Konici u Znojma. Území, kde byl farářem, zabrali roku 1938 Němci. Poněvadž toto všechno bylo amnestováno, byl dán do takzvané ochranné vazby. Na konci války byl osvobozen z Dachau, ale už dva týdny poté zemřel ve strahovském klášteře.

Mons. František Světlík. V roce 1936 se stal prelátem, poslanec Národního shromáždění za Československou stranu lidovou, člen československé delegace ve Společnosti národů a strýc pozdějšího apoštolského administrátora Olomoucké arcidiecéze Josefa Vransy. Světlík byl gestapem zatčen 1. září 1939 a za týden propuštěn. Válku přežil, zemřel v roce 1949.

Benedikt Svoboda, premonstrát-novic z kláštera v Nové Říši. Zatčen dne 29. května 1942. V březnu 1943 propuštěn z internace v Kounicových kolejích.

Fryderyk Szymeczek. Kaplan ve farnosti Rychvald. Zatčen 16. března 1943 a 29. listopadu 1943 oběšen v Osvětimi.

Jan Šanda. Farář v Bernarticích u Tábora, Diecéze českobudějovická. Zatčen proto, že se dle nacistů dopustil velezrádných činů. Sloužil mše svaté za Čechy, kteří byli v zahraniční armádě v Anglii. Byl podezřelý a nebezpečný německé Říši. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Alois Šebela. Zatčen 5. října 1941 a 12. února 1942 zemřel v Osvětimi.

Josef Šebela. Kněz Společnosti Slova Božího - verbistů a administrátor farního úřadu v Bratricích. Pozdějším nařízením byli řádoví kněží zbaveni far, tedy i on, a na faru přišel nový administrátor. Zatčen proto, že podle nacistů byli verbisté nepřímo nebezpeční Říši. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Mikuláš Šindlář. Farář v Pustějově, dnes Diecéze ostravsko-opavská. Dne 11. září 1941 byl vypovězen ze Sudet do Protektorátu, když už mu před tím v únoru 1941 zakázali chodit do školy. V Protektorátu ustanoven provizorem v Rymicích u Holešova, kde působil do 5. dubna 1943. Překročil pak hranice do Sudet, kam s povolením úřadů jel navštívit nemocnou matku do Pustějova. Téhož dne, 5. dubna 1943, zatčen. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Josef Štemberka. Farář v Lidicích, byl popraven 10. června 1942 spolu se svými farníky při vypálení Lidic. V současnosti probíhá proces jeho blahořečení.

František Štverák. Farář ve Chvalech u Prahy, poprvé zatčen 29. září 1939 za to, že nechtěl po pádu Varšavy rozezvučit zvony. Byl propuštěn a musel zaplatit pokutu deset tisíc korun. Podruhé zatčen 22. května 1940 pro podezření z vlastizrady. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Celestin Václav Šulc. Převor Milosrdných bratří v Praze. Nacisty byl řád Milosrdných bratří v ČSR zrušili. Na Šulce byla vymyšlen případ

sabotáže ve věci nemocnice Milosrdných bratří. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Dr. Jaroslav Šumšal. V době zatčení gestapem byl vicesuperiorem kněžského semináře v Olomouci. V roce 1942 byl odsouzen za poslech zahraničního, nacistům nepřátelského rozhlasu. Ve skutečnosti se do hledáčku nacistů dostal již dříve kvůli prosbě mířené na prezidenta Háchu (jestli by se tento politik nemohl přimluvit u říšského protektora Neuratha za znovuotevření alespoň olomouckého semináře. Bylo mu vyhověno.). Po soudu byl Jaroslav Šumšal převezen do Osvětimi, kde byl 4. prosince 1942 ubit polským velitelem světnice Juzkem. Dne 4. prosince 1947 byly Jaroslavu Šumšalovi a Kamilu Jarošovi odhaleny pamětní desky v olomouckém kněžském semináři. Ale už roku 1950 byly komunisty odstraněny. Obě byly v semináři nakonec znovu slavnostně odhaleny až 11. dubna 2012.

Josef Šumšal. Katecheta dívčí měšťanské školy v Olomouci. Byl zatčen při nacistické akci Albrecht První. Zemřel v Dachau 9. února 1945.

Antonín Benedikt Švanda. Kněz augustinián na Starém Brně a farář v Brně-Lískovci. Zatčen kvůli členství v ilegální organizaci Velezrada. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Dr. Otakar Švec. Papežský prelát a sídelní kanovník u sv. Víta v Praze. Příčina zatčení: Styky s nunciaturou. Duchovní správa českých dělníků v Říši, kterou zařizoval ve Spolku sv. Rofacha. Otakar Švec byl přátelský k Židům a snažil se pomoci pokřtěným Židům do ciziny. Navíc při domovní prohlídce u něj našli nacisté náboje do revolveru. Na konci války byl osvobozen z Dachau.

Červnové akce ve farnosti Teplice nad Metují

4. 6. – pouť k Bráně Milosrdenství (dle zájmu)

10. 6. – Noc kostelů
kostel Panny Marie na Kamenci

21. 6. – beseda o Rusku – klášter, 18:30

26. 6. – poutní mše sv. (Jana Křtitele)
– Hodkovice, 10:00 hod

26. 6. – vzpomínková bohoslužba u Kříže smíření v Horních Teplicích – 17:00

NEDELNÍ BOHOSLUŽBY

5. června

Teplice, sv. Vavřinec	08:30 hod
Otovice	08:30 hod
Ruprechtice	10:00 hod
Broumov, P+P	10:00 hod
Horní Adršpach	15:00 hod
Broumov, klášter	18:00 hod

12. června

Teplice, sv. Vavřinec	08:30 hod
Martínkovice	08:30 hod
Verněřovice	10:00 hod
Broumov, P+P	10:00 hod
Zdoňov	15:00 hod
Broumov, klášter	18:00 hod

19. června

Teplice, sv. Vavřinec	08:30 hod
Šonov, k. PM	08:30 hod
Vižňov	10:00 hod
Broumov, P+P	10:00 hod
Horní Adršpach	15:00 hod
Broumov, klášter	18:00 hod

26. června

Teplice, sv. Vavřinec	08:30 hod
Božanov	08:30 hod
Heřmánkovice	10:00 hod
Broumov, P+P	10:00 hod
Hodkovice	10:00 hod
Zdoňov	15:00 hod
Broumov, klášter	17:00 hod

MŠE SV. V TÝDNU
BROUMOV

Pondělí	-	- *
Úterý	klášterní k.	18:00
Středa	k. sv. Václava	18:00
Čtvrtek	děkanství k.	07:15 hod
Pátek	děkanství k.	15:00 hod
Sobota	hřbit. k. PM	08:00 hod
	k. sv. Václava	18:00 hod

Adorace: středa, sv. Václav, 18:30 – 18:50 hod;
pátek, P+P, 19:00 – 20:00 hod.

Svátost smíření:

20 min před každou mší sv.; sobota 25/06, P+P,
09:00 – 10:30 hod (konec školního roku!!)

Úklid P+P: sobota 25/06 dopoledne.
Prosíme o pomoc.

MŠE SV. V TÝDNU
TEPLICE N. METUJÍ

Pondělí	-	-
Úterý	-	-
Středa	k. sv. Vavřince	18:00 hod
Čtvrtek	k. sv. Vavřince	18:00 hod
Pátek	k. sv. Vavřince	18:00 hod
Sobota	k. sv. Vavřince	08:00 hod

Svátost smíření: 20 min před každou mší sv.

Adorace: čtvrtek 17:30 – 18:00 hod.

10.06.16 NOC KOSTELŮ

Jeho brány
zůstanou ve dne otevřené,

NOC
tam už nebude.

Srov. ZJ 21,25

16:00 Husův sbor – ZUŠ Broumov

Představí se vám různé věkové kategorie žáků s pestrým programem
v podání různorodých hudebních nástrojů včetně zpěvu

18:00 kostel sv. Ducha – SCHOLASTICUS BRASS QUINTET

Třetím rokem působící těleso učitelů žesťových nástrojů věnuje pozornost vícero hudebním
slohům a stylům. Těleso úspěšně kloubí i náročné spojení zpěvu za doprovodu žesťů.
Obsazení: Lesní roh - Lenka Němcová, trubky - Jaroslav Rejdák a Štěpán Příbyl, trombon - Václav Kárník, tuba - Filip Chvátal

19:00 kostel sv. Václava – STĚNAVAN

„Česká a světová duchovní hudba od doby Karla IV. po 20. století“
Smíšený pěvecký sbor Stěnavan, řídí L. Šikut
soprán – Romana Rošková, Klára Nentvichová, Michaela Jeklová
varhany – Ladislav Šikut

20:00 kostel sv. Petra a Pavla – ARS CAMERALIS

Speciální koncert, který je věnován 700. výročí
narození císaře a krále Karla IV.
Koncert obsahuje hudbu českou, francouzskou a italskou 14. století,
tedy hudbu se kterou se Karel IV.
za dobu svého působení setkával.

POŘADÁ:
Město Broumov, ZUŠ Broumov
Římskokatolická farnost Broumov

WWW.NOCKOSTELU.CZ

Paypal účet farnosti
church.broumov@gmail.com

Funguje tak, že se lidem pošle tento e-mail a oni na
něj pošlou peníze přes Paypal (v PayPalu se musí zadat právě e-mail). PayPal se používá při platbách
po internetu, nejčastěji ve spojení s e-bayem.
Má ho dost lidí a je jednoduché přes něj něco poslat.

BROUMOVSKÝ BIM INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
vychází každý 1. týden v měsíci jako měsíčník

Náměty na články můžete zaslat e-mailem na adresu: church.broumov@gmail.com, děkujeme...

Vydává: Římskokatolická farnost - Děkanství Broumov.
www.broumovfarnost.cz

Grafický koncept: Jan Záliš, DTP a zlom: PINstudio, www.pinstudio.cz.
Tisk: vlastním nákladem. Náklad: 130 ks.
Uzávěrka: 15. každého měsíce.

WWW.BROUMOVFARNOST.CZ